

Retornar Verdaguer a les llibreries i posar-lo a l'abast dels lectors del segle XXI és un dels objectius de la nova col·lecció Univers Verdaguer, de la qual

aquesta setmana s'han presentat els dos primers volums: 'Pàtries', editat per Ricard Torrents, i 'Dimonis', per Enric Casasses. Aquest últim recull

les notes que el poeta de Folgueroles prenia en el curs de sessions d'exorcisme. Un episodi polèmic i poc conegut en la seva vida.

Un Verdaguer per al segle XXI

Neix la col·lecció Univers Verdaguer amb la publicació dels volums 'Pàtries' i 'Dimonis'

Vic

Jordi Vilarrodà

Cada cert temps, un país normal ha de rellegir els seus clàssics, fer-ho amb una mirada nova d'acord amb els temps. Aquesta és la idea amb què Verdaguer Edicions ha impulsat la nova col·lecció Univers Verdaguer, que dilluns s'estrenava a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans. Com a carta de presentació, dos volums: *Pàtries* i *Dimonis*, a cura de Ricard Torrents i Enric Casasses, respectivament.

Amb l'Obra Completa en procés de publicació, encara que sigui a un ritme lent, l'editorial nascuda a Folgueroles el setembre de 2013 sota el paraigua de la Fundació Verdaguer volia "tornar el poeta a les llibreries". Així ho sintetitza Carme Torrents, directora de la Fundació, i impulsora destacada de la imatge d'un Verdaguer *modern*, capaç de connectar amb noves generacions de lectors. Justament això és el que pretén Univers Verdaguer: publicar aproximacions a Verdaguer d'intel·lectuals catalans contemporanis, "mirades transversals que trenquin les disciplines". La imatge de les portades vol visualitzar aquesta idea: un disseny de Perejaume –tan radicalment contemporani com apassionadament verdaguerista– que *vestirà* tots els llibres.

No és casual que, en aquests moments històrics per al país, un dels dos volums reculli poemes que tenen la pàtria –o les pàtries– com a eix temàtic. Un repàs al llarg de la biografia de Verdaguer, que va des de poemes de joventut "amb els primers textos balbucejants de corrandes" fins al final de la seva vida, amb la mirada posada "en la pàtria del cel", segons Ricard Torrents. Entremig, però, el gruix de poemes sobre la pàtria catalana, el Verdaguer que, per exemple, fa parlar el Puigmal i el Montseny sobre el futur de la nació. "Verdaguer era espanyolista? Una falsedat com un temple!", afirma el qui està considerat com un dels màxims especialistes en la seva obra. I recorda que, format en una església viga-

D'esquerra a dreta, Ricard Torrents, Vicent Partal, Enric Casasses i Perejaume, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans

OSCAR PINILLA / EL PUNT AVUI

"Atràs, Satanàs!"

Un il·lustre notari de les converses amb el diable

Barcelona

J.V.

Potser mai s'havia donat el cas que unes sessions d'exorcisme tinguessin un notari tan il·lustre com Jacint Verdaguer. Sempre, en aquests casos, hi ha qui pren nota del que diuen les persones aparentment posseïdes, "però és un cas únic, que els apunts els prengui un escriptor de primera fila com ell", afirma Enric Casasses. El poeta barceloní, reconegut admirador també de Verdaguer, ha treballat sobre els manuscrits verdaguerians que es conserven tant a l'Arxiu Comarcal del Ripollès com a la Biblioteca de Catalunya. Fins ara, hi havia alguns treballs (entre ells, del sacerdot i poeta vigatà Josep Junyent),

tana que vivia encara a l'ombra de Balmes –que mai no va escriure en català– Verdaguer fa el contrari i "trenca el monopoli del castellà". No només això, sinó que força el català i el porta a nous límits per fer-ne una llengua literària. El periodista Vicent Partal, autor del pròleg d'aquest llibre, remarcava la forma d'entendre la nació que Ver-

però la visió actual i d'un escriptor hi aporta noves perspectives.

Verdaguer va assistir a sessions, trobades que tenien lloc en un pis del carrer de Mirallers entre els anys 1890 i 1892. Les impulsava i dirigia mossèn Joaquim Pinyol, un capellà a qui Casasses no dubta a qualificar de "carca de pedra picada", i el personatge l'absorbeix totalment. Amb 45 anys, havent publicat *L'Atlàntida* i *Canigó*, al cim de la fama literària i essent el capellà dels Comillars, Verdaguer s'endinsa en un submón. Potser perquè "és l'actitud religiosa que li convé en aquest moment", diu Casasses. Ha tornat del viatge a Terra Santa, el 1888, amb una nova visió del món.

Les llibretes que transcriu

Verdaguer tenia, "diferent de la nació que serà independent un dia d'aquests". La del poeta de Folgueroles incloïa sempre la Catalunya Nord i Mallorca, i Partal aprofitava per demanar que el futur Estat català no oblidés aquests territoris que Verdaguer tenia presents. O el País Valencià, el seu.

L'altre volum de la nova

col·lecció, *Dimonis*, transcriu les llibretes de notes en què Verdaguer abocava les converses amb *endimoniats* en sessions d'exorcismes, un episodi que ha fet parlar molt en el context de la biografia verdagueriana, però que fins a principis del segle XXI, curiosament no va arribar a prendre forma en publicacions.

al volum són "un camp de batalla", amb notes escrites apressadament i en un català diferent del que usa el Verdaguer literat. Hi ha fins i tot diàlegs amb els dimonis que parlen a través dels *esperitats* que acudeixen a la Casa de l'Oració, nom que es dona al pis de mossèn Pinyol. "Atràs, Verdaguer!", li arriben a dir. "Fins a quin punt són els dimonis, els esperitats o Verdaguer, qui parla?", es pregunta Casasses, que no es limita a fer només de transcriptor sinó que intercala enmig els seus propis comentaris, tan interessants com el text original. "El que realment passava en aquell lloc, ni m'ho he arribat a plantejar". El que li interessa és que Verdaguer sentia els dimonis com a reals.

De Verdaguer a la pintura del romànic, dos dies de congressos

Vic

J.V.

La presentació dels llibres d'Univers Verdaguer ha coincidit en la setmana del novè Col·loqui Internacional Verdaguer, la trobada que reuneix periòdicament els estudiosos del poeta i, en general, de la literatura del segle XIX. Les sessions van començar aquest dijous a Barcelona (Institut d'Estudis Catalans), continuen aquest divendres a Vic (UVic) i s'acaben dissabte a Folgueroles (Casa Museu Verdaguer). En aquesta edició s'hi presenten fins a 36 comunicacions i ponències, "una participació força alta", segons el president del comitè organitzador, Ramon Pinyol. El Col·loqui Verdaguer d'enguany té com a lema "1714. Del conflicte a la història i el mite, la literatura i l'art". Situat en el segle XIX i la Renaixença, Catalunya començava a mirar cap al seu passat, i Verdaguer no era aliè a aquesta mirada.

Aquest cap de setmana, coincideix a Vic una altra trobada d'estudiosos: dissabte, el Museu Episcopal de Vic acull la segona jornada del simposi *Magistri Cataloniae*, que aquest divendres s'inicia a la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest cas, l'objecte d'estudi és la identitat, l'estatus i el paper dels artistes en l'art medieval. El tema connecta amb l'exposició "Pintar fa mil anys", que es pot veure al MEV i que divulga part dels resultats de la investigació que s'està portant a terme des del projecte *Magistri Cataloniae*. En aquest simposi hi ha un ple total d'inscripcions, amb un centenar d'assistents.